

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

V. An fides externa sit ad salutem necessaria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

respectu illius: Quod & similiter dicendum est de his Sacramentis, ad quæ suscipienda non obligatio, sed sola devotio impellit, cum utrobique sit par ratio.

Quarto denique ad ea omnia & singula explicitè credenda, quæ secundum exigentiam peculiarem cuiusque status & conditionis ad salutem consequendam iuxta divinæ legis præscriptum necessaria sunt: & eâ ratione in Pastoribus & Doctoribus Ecclesiæ fides haud dubiè magis explicita requiritur, quàm in alijs, qui eorum cura sunt commissi; in sacerdotibus item magis quàm in laicis, quia sine illa fide magis explicita omnibus officij sui partibus dignè, ut par est, fungi non possunt.

SECTIO V.

An fides externa sit ad salutem necessaria.

Dicendum est primò externam fidei confessionem esse necessariam ad salutem necessitate præcepti affirmatiui. Probatur 1. ex Christi verbis S. Matth. cap. 10. *Qui negaverit me coram hominibus, negabo & ego eum coram Patre meo, qui in cælis est.* Et S. Luca 9. *Qui me erubuerit, & sermones meos: hunc Filius hominis erubescet, cum venerit in maiestate sua.* Item ex verbis Apostoli Rom. 10. *Corde creditur ad iustitiam: ore autem confessio fit ad salutem.*

Probatur 2. ex S. Aug. lib. de fide & symbolo; *Fides, inquit, à nobis exigit duplex officium, cordis & lingue; nec saluti esse possumus, nisi fidem ore prostreamus, quam corde gerimus.*

Probatur 3. exemplo sanctorum Martyrum, qui potius elegerunt tormenta omnia & ipsam mortem subire, quàm Christi fidem vel ad momentum negare: quòd si quis atrocitate tormentorum victus fidem negauisset aut dissimulasset, eijciebatur ab Ecclesia tanquam gravissimi peccati reus, nec nisi publicâ pœnitentiâ peractâ in eam recipiebatur, ut constat ex S. Cypriano lib. de lapsis c. 3. & S. Ambr. lib. 1. de Pœnitentia. Cui opposita olim fuit hæresis Elcesaitarum dicentium, negari posse fidem exterius, in-

stante persecutione, etiam addito iuramento, ac sufficere, ut tunc in animo interius retineretur; ut docet Eusebius lib. 6. c. 31. Quæ quidem hæresis damnata fuit in Concilio Romano sub S. Cornelio Papa, ut colligi potest ex ijs, quæ habentur apud Baron. ad ann. 254. & 255. Vbi dicitur in illo Concilio (cuius quidem acta interciderunt) firmo decreto stabilitum fuisse, non aliâ ratione ijs, qui etiam ore tenus fidem eiurauerant, veniam esse concedendam, nisi post grauem poenitentiam ab illis impletam: unde sequitur apostasiam, etiam ore tenus factam, tanquam grauissimum peccatum damnatam fuisse.

Diximus in assertione, præceptum obligans ad externam fidei confessionem esse affirmatiuum, quæ est S. Thomæ doctrina 2. 2. q. 3. a. 20. ex qua proinde sequitur illud non obligare omni tempore, sed tantum certo ac determinato. Vtergo distingui possit, quo tempore obliget.

Dicendum 2. tunc nos obligari ad externam fidei confessionem, quando necessaria est vel ad honorem Dei, vel ad utilitatem proximi. Ita S. Thomas loco citato: quod probat in responsione ad primum ex eo, quod finis nostræ fidei sicut & aliarum virtutum, referri debet ad finem charitatis, qui est amor Dei ac proximi, & ideo quando Dei honor vel proximi utilitas id requirit, non debet esse contentus homo (ut ait S. Doctor) ut per fidem suam ipsi veritati diuinæ coniungatur; sed fidem illam debet exterius profiteri.

Dicendum 3. etsi nunquam liceat vilo modo negare fidem Christi; tamen, quando spectatis circumstantijs nulla honori diuino irrogatur iniuria, nec vllum proximi salutis damnum infertur, non solum licitum esse, sed etiam aliquando necessarium, fidem occultare. Ita S. Doctor loco citato in responsione ad tertium, vbi dicit, quod, quando ex confessione fidei manifesta turbatio aliqua infidelium oriretur, in tali casu laudabile non esset fidem publicè confiteri; & ad hoc probandum affert verba Christi dicentis Matth. 7. *Nolite sanctum dare canibus, neque mittatis margaritas vestras ante porcos, ne forte conculcent eas pedibus suis, & conuersi dirumpant vos.*

Cum

Cum autem occultatio illa fidei varijs modis fieri possit, vel fugiendo, vel aliquo signo exteriori fidem dissimulando.

Dicendum 4. licitum esse homini Christiano tempore persecutionis fugere: hoc permisit Christus dicens Matt. 20. *Cum persequerentur vos in civitate ista, fugite in aliam.*

Hoc tamen limitandum est, nisi ex hac fuga damnum aliquod redundet in honorem Dei vel proximi salutem, ut si Episcopus aut Pastor tempore persecutionis fugiat, cum tunc maximè illius ope subditi indigeant: nam ut rectè dicit Nicolaus Papa cap. (sciscitaris) 7. quæst. 1. *Si gubernator navis in tranquillitate non debet deserere navim, multo minus in tempestate.*

Dicendum 5. licitum quidem esse occultare fidem signis, quæ ex se sint indifferentia, non verò illis, quæ ad profitendam falsam religionem instituta sint. Est communis Doctorum sententia, præsertim S. Antonini part. 2. titulo 12. cap. 6. Alexandri Halensis part. 3. quæst. 183. Nauarii lib. 5. Conciliorum tit. de hæret. cap. 10. & in Manuali cap. 11. num. 25. & aliorum. Prior assertionis pars probatur; quia hæc signa, cum sint ex se indifferentia, nihil in se mali habent, qualia sunt illa, quibus natio vna ab altera secernitur, vel status vnus ab altero, militis v. g. à mercatore distinguitur; nec lædunt honorem diuinum, nec proximi conscientiam feriunt, sic S. Sebastianus in aula Diocletiani Imperatoris ethnici (ut obseruat S. Thomas 2. 2. q. 10. a. 10. ad 2.) fidem suam sub militari sago & chlamide occultabat, ut Christianis commodius opitulari posset, eosque in tormentis confortaret.

Posterior verò pars assertionis probatur ex eo, quòd, qui talibus signis uteretur, censeretur non solum veram religionem occultare, sed falsam profiteri, quod omnino illicitum est; vnde lib. 2. Machab. cap. 6. Eleazarus non tantum porcinas carnes in lege prohibitas, sed & alias idolis immolatas manducate noluit, quia illa manducatio, licet ex se indifferens (ut dicit S. Aug.) tamen instituta censebatur ad falsam religionem profitendam; quæ et-

iam fuit ratio, cur o'im præceperint Apostoli Act. 15. vt omnes ab immolatis simulachrorum abstinere; & eo sensu vestes paganorum illicitas esse dixit Tertullian. lib. de idol. c. 12. nempe, eas, quibus homo astringitur officijs vel sacerdotijs idolorum, quas ideo asserit *profanationis sue & maculam habere, & neminem posse esse mundum, qui tunicam inquinatam habuerit.*

CAPVT II.

De obiecto materiali fidei.

AD clariorem intelligentiam eorum, quæ dicenda sunt, notandum est nos hic sumere nomen obiecti siue materialis, siue formalis, eo sensu, quo à S. Thoma sumitur 2. 2. q. 1. a. 10. & quo etiam communiter à Philosophis & Theologis sumi solent; scilicet, per obiectum materiale alicuius habitus cognoscitiui intelligimus id omne, quod cognoscitur, & per obiectum formale id, per quod illud cognoscitur; vnde per obiectum materiale fidei intelligimus ea omnia, quæ fide diuinâ creduntur, aut credi debent; per obiectum verò formale illud, per quod, seu ratione cuius, ijs omnibus assentimur.

Cum igitur quærimus, quodnam sit obiectum materiale fidei, idem est, ac si quæramus, quænam sint ea, quæ nobis à Deo reuelata sunt, ac proinde, quæ fide credenda sunt.

Hæc autem Concil. Trident. sess. 4. contineri dixit partim in sacris & canonicis scripturis, partim in traditionibus non scriptis, quæ ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut ab ipsis Apostolis, Spiritu Sancto dictante, quasi per manus traditæ, ad nos vsque peruenerunt: de vtrisque proinde in sequentibus sectionibus agendum nobis est.

SE-